

RECENZIA VYSOKOŠKOLSKÝCH SKRÍPT AUTORKY KANTÁROVÁ D.: ZÁKLADNÉ PRINCÍPY DIAGNOSTIKY A LIEČBY AUTOIMUNITNÝCH CHORÔB

Pripravované vysokoškolské skriptá autorky Kantárová D. “Základné princípy diagnostiky a liečby autoimunitných chorôb” komplexne rozoberajú problematiku autoimunitných chorôb v rozsahu potrebnom pre pregraduálne štúdium lekárov. Autoimunitné choroby v súčasnosti postihujú 5 – 9 % populácie. Veľkým úskalím pri ich diagnostike je najmä ich plíživý a nešpecifický klinický obraz, ktorý spolu s neznalosťou lekárov, býva príčinou, že od prvých príznakov po stanovenie konečnej správnej diagnózy spravidla prejde veľa času, odkedy je pacient pre polymorfné ťažkosti vyšetrovaný vo viacerých odborných ambulanciách. V klinickej praxi sa s nimi môže stretnúť takmer každý lekár v akejkoľvek špecializácii, preto je dôležité, aby potrebné informácie o tejto chorobe získali už študenti v rámci pregraduálneho štúdia v študijnom odbore všeobecné lekárstvo. Vysokoškolské skriptá preto prinášajú ucelené informácie o týchto nozologických jednotkách, ktoré by mal poslucháč medicíny, aj s ohľadom na ich stúpajúcu prevalenciu a incidenciu, poznať a vo svojej budúcej klinickej praxi na ne myslieť.

Autorka rozoberá najdôležitejšie vedomosti z oblasti autoimunitných chorôb v 3 hlavných kapitolách. V prvej kapitole, venovanej diagnostike, sú podrobne rozobraté špecifiká odberu anamnestických údajov s dôrazom na autoimunitné choroby a ich klinické príznaky, ako aj základné princípy objektívneho vyšetrenia. V osobitných podkapitolách je pozornosť venovaná orgánom, ktoré majú vo fungovaní imunitného systému osobitný význam – napr. vyšetrenie lymfatických uzlín, sleziny a tonzíl. Opakovane sú zdôrazňované príznaky, ktoré môžu lekára „nasmerovať“ k správnej diagnóze autoimunitného ochorenia, napr. očné príznaky, ktoré môžu predchádzať rozvoj ostatných klinických príznakov. Druhá kapitola sa venuje vyšetrovacím metódam, ktoré sú rozdelené na imunologické laboratórne vyšetrenia a ostatné pomocné vyšetrenia, ako sú histologické, serologické, hematologické, biochemické vyšetrenia a zobrazovacie metódy. Autorka však nezabúda pripomenúť, že samotná pozitivita laboratórnych parametrov ešte nestanovuje nevyhnutne diagnózu autoimunitnej choroby, a tak ako v iných medicínskych odboroch, treba k stanoveniu diagnózy komplexne zhodnotiť všetky súčasti diagnostického algoritmu, a to od

anamnézy, cez výsledky fyzikálneho vyšetrenia až po výsledky pomocných vyšetrení. Posledná tretia kapitola je venovaná možnostiam kauzálnej imunosupresívnej liečby a je uceleným prehľadom, ktorý začína liečbou glukokortikoidmi, ktoré sú napriek celému spektru nežiaducich účinkov, stále pomerne často používané, až po najmodernejšiu liečbu, ktorú v dnešnej dobe predstavujú monoklonové protilátky.

Skriptá sú prehľadne a zrozumiteľne napísané a veľmi dobre sa čítajú. Formálne sú napísané na 84 stranách rukopisu, členené na 3 kapitoly s ďalšími podkapitolami a dostatočne ilustrované potrebnými obrázkami a tabuľkami.

Vysokoškolské skriptá sú určené najmä pre výučbu študentov všeobecného lekárstva v predmete vnútorné choroby, ale aj s dôležitými informáciami pre predmet lekárska imunológia. Prinášajú potrebné vedomosti na zvládnutie týchto otázok v rámci štátnych záverečných skúšok. Dôležité informácie v nich môžu získať aj uchádzači o špecializačné štúdium v odboroch vnútorné lekárstvo, vrátane absolvovania spoločného internistického kmeňa, klinická imunológia a alergológia alebo všeobecné lekárstvo. Považujem ich za veľmi hodnotnú a potrebnú publikáciu, preto odporúčam ich uverejnenie.

V Martine 14. 5. 2018

Prof. MUDr. Peter Galajda, CSc.

I. interná klinika JLF UK a UNM, Martin